

skal betale denne Lønningsforbedring, har bedre Raad til at betale, end den Klasse, som skal nyde godt deraf, har Raad til at undvære den omhandlede Lønningsforbedring. Jeg vil dertil sige, at jeg aldeles ikke tror, at Lærerne skide i mere trange Kaar end Vandalmuen i sin Helhed; og den højstlønnede Del af Lærerstanden er ubetinget bedre stillet end Gaardmandsklassen, som vi ellers have ligestillet Lærerne med. Derfor har jeg stor Betænkelighed ved at stemme for Forslaget, og jeg tror, at det vilde være fornuftigt at sætte det i Forbindelse med en anden Bestatningsmaade til Staten. Naar jeg desuagtet ikke vil stemme mod Lovforslaget paa dets nuværende Standpunkt, er det, fordi jeg selvfølgelig indser, at der er nogle Frihedsprincipper i det, og jeg vil dog gerne se, hvorledes Lovforslaget kommer til at se ud, naar det vender tilbage hertil fra Landstinget. Men jeg vil dog sige, at skulle disse Principper tages bort, saa at det udelukkende bliver en Lønningslov, kan jeg ikke gaa med til Loven. Jeg er ikke ganske enig med det ærede Medlem for Holbæk (Sogtmand) naar han sagde, at han tror, at Lønningsforslaget er ret svarende til Tidens Krav og den hele Stilling. Jeg tør ikke gaa saa vidt som det ærede Medlem der, thi jeg tror netop, at hele Tidens Stilling for Ojeblikket er en saadan, at der ikke kan blive Tale om forbedrede Lønninger. Hvis vi vedtage en Lønningslov og bibeholde vor nuværende Bestatningsmaade, er det klart, at Statskassen ikke vil være i Stand til at tilfredsstille de Krav, som efter min Mening kunne stilles fra det øvrige Samfunds Side med lige saa megen Retfærdighed som dette om forbedrede Lønninger. Jeg skal altsaa ikke stemme imod Lovforslaget, men jeg vil sige, at saa vi det tilbage fra Landstinget, beklippet for de Principper, som jeg betragter som gode, vil jeg stemme imod det.

Klausen: Naar jeg atter under denne Behandling lægger Beslag paa Tingets Opmærksomhed, er det for at svare paa nogle Bemærkninger, som fra forskellige Medlemmers Side ere rettede mod mine Udtalelser. Det ærede Medlem fra Næsens (Berntsen) omtalte de flydende Skolepenge og udtalte, at Modstanden mod denne Maade at lønne paa navnlig hidrørte fra Lærerne. Det er ganske vist sandt, at denne Modstand i første Række hidrører fra Lærerne, og det er naturligt, at Modstanden maa hidrøre fra Lærerne; men paa den anden Side kan jeg sige, at det er en Modstand, som ogsaa støttes af mange rettænkende Folk uden for

Lærerstanden, netop fordi disse Folk i denne Lønningsform se en højst uretfærdig Lønningsmaade og noget aldeles nyt, som skal indføres over for Lærerstanden, men som ikke hidtil er indført over for nogen som helst anden Gren af Embedsvæsenet her i Landet; man har f. Eks. aldrig villet foreslaa det over for Præster, Officerer, Soldatembedsmænd og lignende; det er noget helt nyt, som man nu vil prøve at indføre over for Lærerne. Det ærede Medlem for Næsens mente, at Fristolens Konkurrence var saa truende for Folkestolens Lærere, at disse vare bange for denne Konkurrence. Nej, det tror jeg slet ikke de ere, for Fristolen er i og for sig slet ikke noget imponerende her i Landet; Fristolebevægelsen omfatter efter den Statistik, som er blevet os meddelt her i Tinget, i alt 139 Skoler med 5,383 Børn, det vil sige, at 1²/₃ pCt. af Skolebørnene gaa i Fristole. Men jeg synes, at en Bevægelse, som nu har eksisteret i saa mange Aar og kun har formaaet at drage 1²/₃ pCt. af Børnetallet til sig, virkelig ikke er saa imponerende, at nogen skulde frygte for denne Bevægelse eller være bange for at optage Kampen mod den? Nej, Sagen er den, at Lærerne stilles her under højst vanskelige Kaar, naar de skulle optage Kampen mod Fristolen. Jeg ved nu ikke, om det var af Ubibenhed, at det ærede Medlem for Næsens (Berntsen) ligeledes i Dag det ærede Medlem for Bælum (S. H. Jensen), talte om disse flydende Skolepenge i Forhold til Lærerstanden, idet de talte, som om der kun eksisterede Skoler ude paa Landet; de talte aldeles ikke om den Indflydelse, som de flydende Skolepenge vilde saa for hele Lærerstanden i Købstæderne. Jeg ved ikke, om disse ærede Medlemmer ikke kunne se ud over den Kommune, hvori de høre hjemme, og se ind paa Købstadskolerne, hvorledes Forholdene ere der. Dem lade de fuldstændig uberørt, Forholdene ude paa Landet ere det eneste, de have Øje for, men at disse Bestemmelser paa en højst uretfærdig Maade komme til at ramme alle Købstadslærere, det tale de ærede Medlemmer slet ikke om. Det ærede Medlem for Bælum gik endnu videre og paastod, at de Lærere, som talte imod de flydende Skolepenge, det var de dovnre Lærere, de daarlige Lærere, de uduelige Lærere, det var dem, der vare bange for de flydende Skolepenge. Jeg siger, at dette er en i højeste Grad usandskærlig Bestyrlighed, for hvilken det ærede Medlem ikke er i Stand til at føre det mindste Bevis, og jeg vil i saa Henseende henvisse f. Eks. til Lærerstanden ude paa Frederiksberg. Jeg oplyste i Gaar, at Lærerstanden paa Frederiksberg vil komme til at miste ca.